

DE WERKING VAN DE BELEIDS-EN BEHEERSCYCLUS

Achter de schermen

Nu de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug zijn en het stof weer is gaan liggen, ontwaken de nieuwe gemeenteburen.

In sommige steden en gemeenten werden er heel snel coalities (twee of meer partijen die samen gaan besturen) gevormd. Op andere plaatsen duurt het wat langer.

Na veel wat onderhandelen geraken ook stilaan de taken verdeeld en wordt een nieuw gemeentebestuur gevormd. Er wordt een burgemeester gekozen, de schepenen krijgen een specifieke bevoegdheid toebedeeld: Jeugd, Openbare Werken, Ruimte, Cultuur... Ook de zitjes in de gemeenteraad vullen zich met de verkozenen.

De meerderheid of de coalitie zal in de periode tussen de gemeenteraadsverkiezingen en de installatievergadering (eadafliegging van de gemeenteraad, begin januari 2019) een bestuursakkoord opmaken. Hierin zetten ze samen op een rij wat ze de komende jaren willen realiseren in jouw stad of gemeente.

!! Pols met de jeugdraad gerust eens bij de (nieuwe) schepenen van jeugd wat er precies in deze bestuursakkoorden staat. Ben je het ermee eens?

Tijd voor het echte werk... !

Begin februari 2019 gaat het nieuwe gemeentebestuur opnieuw aan de slag met de toekomstplannen van de gemeente. De bestuursakkoorden waren eerder een ruwe schets van het te voeren beleid. Nu is het tijd om de plannen meer gedetailleerd te gaan uitwerken. Hiervoor gebruikt de gemeente een werkinstrument waarin zij hun beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties een plaats kunnen geven en er meteen de budgettaire effecten aan kunnen verbinden. Dit werkinstrument wordt de **beleids – en beheerscyclus of BBC** genoemd.

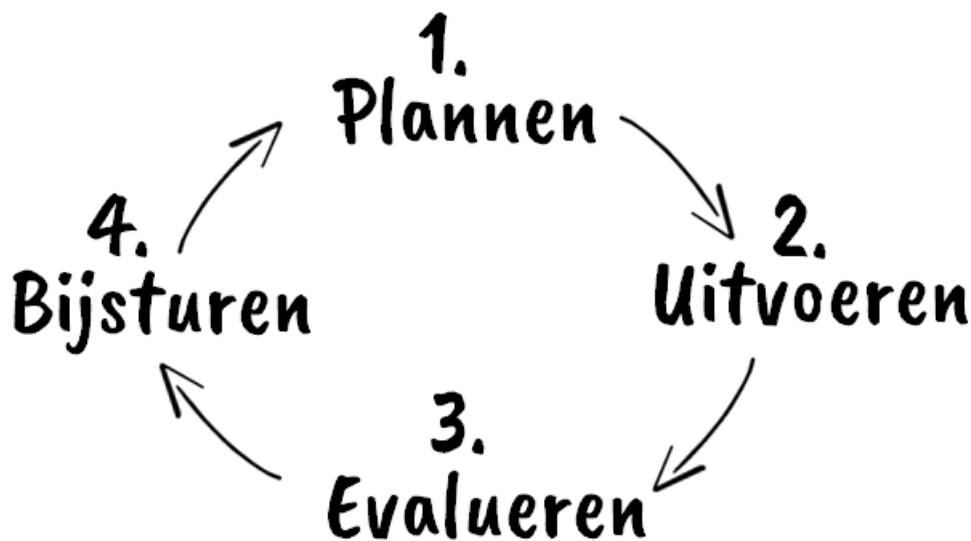

BBC

De beleids- en beheerscyclus (BBC) is een geïntegreerd werkinstrument of systeem waarbinnen gemeentebesturen hun inhoudelijk en financieel beleid kunnen plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen waardoor de opvolging van het beleid op een veel efficiëntere manier zal verlopen. We spreken van 'geïntegreerd' omdat alle aspecten van het gemeentelijk beleid er een plek in vinden: mobiliteit, cultuur, jeugd, vrije tijd, ruimte...

We spreken van een cyclus omdat gemeentebesturen hun beleid telkens gaan:

Om de lokale besturen te helpen deze cyclus telkens mooi rond te maken en de workflow te bewaken, bestaan er enkele beleidsrapporten waarmee de gemeentebesturen hun beleid moeten opmaken. De BBC is dus het systeem die de motor doet draaien, de beleidsrapporten zijn de tandwielen.

3 beleidsrapporten

a. HET MEERJARENPLAN

In het meerjarenplan worden de doelstellingen van het gemeentebeleid neergeschreven en gekoppeld aan de budgetten (inkomsten en uitgaven) die hiervoor zijn voorzien. Het meerjarenplan wordt door een bestuur voorbereid en goedgekeurd tijdens het eerste jaar van de legislatuur (2019) en heeft betrekking op de zes jaar die daarop volgen (2020-2025). Het is dus voor één jaar legislatuuroverschrijdend, vanuit de idee dat een nieuwe bestuursploeg onmogelijk al meteen voor het eerste jaar een nieuw meerjarenplan kan maken.

→ **De strategische nota:**

Dit onderdeel van het meerjarenplan is het inhoudelijke deel. Je vindt er tekst en uitleg bij de lokale prioritaire beleidsdoelstellingen(*). Om de doelstelling meer concreet te maken, wordt er aan elke **beleidsdoelstelling** uit de strategische nota één of meer actieplannen toegevoegd. In elk **actieplan** zal je ook een termijn terugvinden waarbinnen de doelstelling gerealiseerd moet zijn. De afzonderlijke initiatieven die de gemeente neemt om een actieplan te realiseren noemt men **acties**.

Voorbeeld

- **Beleidsdoelstelling**
Het vrijetijdsaanbod optimaliseren
 - **Actieplan**
Samenwerking tussen culturele actoren en burger bevorderen
 - **Acties**
Meer podiumkansen voor jong talent van eigen bodem

→ **De financiële nota:**

Geeft per jaar een overzicht van de geplande uitgaven en ontvangsten van de prioritaire en niet-prioritaire (*) doelstellingen. De financiële nota geeft een goed overzicht welke budgetten aan welke actieplannen en bijgevolg acties zijn gekoppeld en biedt verduidelijking over het financieel evenwicht.

Het meerjarenplan is geen statisch document maar gedurende de beleidsperiode voortdurend in beweging. De gemeente moet de boekhouding met de inkomsten en uitgaven goed opvolgen. Om bepaalde uitgaveposten overzichtelijk te maken, wordt het gemeentelijk beleid ingedeeld in **beleidsvelden** (vb. 'jeugdsector- en verenigingsondersteuning', 'sportinfrastructuur', 'toerisme infrastructuur'...). Deze beleidsvelden kunnen worden verfijnd in **beleidsitems** en gegroepeerd in **beleidsdomeinen**.

Voorbeeld:

- *Beleidsdomein: Vrije Tijd*
- *Beleidsvelden: Infrastructuur en faciliteiten ten behoeve van kinderen en jongeren*
- *Beleidsitem: Aanleg nieuw speelterrein*

Aan elke beleidsveld is een code gekoppeld. Voor 'jeugd' bestaan er vier codes:

- **0750** Jeugdsector- en verenigingsondersteuning
- **0751** Gemeentelijke dienstverlening gericht op kinderen & jongeren
- **0752** Infrastructuur en faciliteiten ten behoeve van kinderen en jongeren
- **075** Overige activiteiten met betrekking tot jeugd

Je kan dus heel snel op het einde van het jaar op basis van deze codes nagaan hoeveel budget er naar "jeugd" is gegaan. Dit is natuurlijk slechts een ruwe indicator. De renovatie van het zwembad (beleidsitem) waar kinderen en jongeren ook gebruik van maken, zal wellicht vallen onder het beleidsveld (sportinfrastructuur, code: 0742).

***De prioritaire beleidsdoelstellingen** zijn die beleidsdoelstellingen die het bestuur heel belangrijk vindt. Het gaat vooral om die zaken die een wijziging betekenen tegenover het verleden, om nieuwe initiatieven en/of investeringen. Het zijn de doelstellingen waarvan men de (mate van) realisatie uitdrukkelijk wil opvolgen.

***De niet-prioritaire doelstellingen of overig beleid**

gaan meestal over zaken die gewoon doorlopen, waarrond geen nieuw beleid ontwikkeld wordt, denk bijvoorbeeld aan de ondersteuning van verenigingen, onderhoud van straten, pleinen en parken, het ophalen van huisvuil of het afleveren van identiteitskaarten en rijbewijzen.

In de aanloop naar de opmaak van het meerjarenplan is het gemeentebestuur verplicht om een **omgevingsanalyse te** maken. Dit geeft een lokaal bestuur een beeld van de noden en behoeften van de burgers. Het is een instrument om de omgeving in kaart te brengen, zodat men op basis hiervan de nodige beleidskeuzes kan maken voor de inwoners, verenigingen, ondernemingen,...

Het gemeentebestuur kiest zelf hoe uitgebreid ze deze omgevingsanalyse wil voeren. In sommige steden en gemeenten is de omgevingsanalyse al afgerond op andere plaatsen moet deze nog plaatsvinden aan het begin van 2019.

!! vraag met de jeugdraad wat de gemeente plant rond de omgevingsanalyse en vraag om hierbij betrokken te worden.

Het **managementteam** van de gemeente is de kapitein van het schip. Zij zorgen ervoor dat het beleid wordt uitgevoerd door de respectievelijke gemeentediensten. Het managementteam bestaat uit:

- algemeen directeur
- financieel directeur
- en eventueel burgemeester of schepen (raadgevende stem)

Het managementteam coördineert en maakt de meerjarenplanning op.

Het meerjarenplan moet klaar zijn voor eind 2019. Alvorens dit wordt goedgekeurd op de gemeenteraad moet het gemeentebestuur het **advies hebben gevraagd aan de jeugdraad** en motiveren waarom ze het advies niet of meer gedeeltelijk volgen.

!! Vraag dus zeker aan je schepen wanneer je advies kan geven op het meerjarenplan.

Het meerjarenplan biedt dus een enorme meerwaarde wat betreft het plannen en structureren van het beleid. Maar zeker ook op het gebied van de uitvoering. Beleid voeren is immers geen statisch gegeven en wordt in de loop van de rit bijgehouden. De boekhouding en budgetten zijn dus constant in beweging en kunnen via het meerjarenplan efficiënt worden beheerd.

b. DE JAARREKENING

Aan het einde van elk jaar maakt de gemeente een jaarrekening op waarin je precies terugvindt welke uitgaven en inkomsten er in dat jaar effectief waren.

De jaarrekening bestaat onder meer uit volgende zaken:

- **Beleidsvaluatie:** weergave van het gevoerd beleid en de mate waarin de beleidsdoelstellingen zijn bereikt. Geeft per doelstelling aan in welke mate de geplande acties en de verwachte inkomsten en uitgaven effectief gerealiseerd werden.

!! Dit is voor de jeugdraad een zeer belangrijk document als je het gemeentelijk beleid goed wil opvolgen. Aan de hand hiervan zal je immers het beleid van de gemeente gegrond kunnen evalueren.

- **Financiële nota:** geeft een overzicht van de inkomsten en uitgaven van dat jaar. En in welke mate geraamde budgetten al dan niet werden gebruikt of overschreden.

c. AANPASSINGEN VAN HET MEERJARENPLAN

Het is ook mogelijk dat er onder het jaar een 'aanpassing van het meerjarenplan' gebeurt bijvoorbeeld om:

- de kredieten voor het lopende boekjaar bij te stellen.
- de kredieten voor volgend jaar vast te stellen
- een aanpassing van de beleidsdoelstellingen te doen

Beleidsrapporten moeten worden goedgekeurd door de gemeenteraad. Daarna moet het gemeentebestuur deze onmiddellijk in digitale vorm bezorgen aan de Vlaamse Regering. Het BBC-systeem kan beginnen draaien. Vanaf nu is het meerjarenplan uitvoerbaar. Het meerjarenplan en de aanpassing van het meerjarenplan moeten ook worden bekend gemaakt op de website van de gemeente.

!! Good to know uit het decreet lokaal jeugdbeleid

Het is altijd goed om op de hoogte te zijn van de regelgeving die er bestaat omtrent het plannen en uitvoeren van het gemeentelijk beleid. Zo ben je tenminste op de hoogte van je rechten en eventuele plichten als jeugdraad.

Het decreet lokaal jeugdbeleid zegt over het meerjarenplan het volgende:

- Het college van burgemeester en schepenen moet aantonen dat ze advies vragen aan de jeugdraad over alles wat betrekking heeft op jeugdbeleid, ook het meerjarenplan.
- Het college moet motiveren bij het nemen van beslissing waarom ze het advies van de jeugdraad niet of gedeeltelijk volgen. Hoe dit vorm krijgt kan je opnemen in een afsprakennota.

